

נ.צ.: 16772.12680
 גוש: 28051
 הכרזת האתר: י-2279 עמ' 17.12.76 481
 רחוב: יפה רום, צביה ויצחק.
 תאור כללי: שרידי מבנה נרחב, קברים, מתקנים חקלאיים.
 הקשר סביבתי: אתר בשטח פתוח.

שמות אחרים: אין

יעוד המקום: גן ארכיאולוגי פתוח.
 בעלות: מדינת ישראל
 מפעיל המקום: אין
 שימוש כיום: שטח לא מפותח.

גודל: גדול מאוד. למעלה מ-200 דונם.
 חפירות: לא נחפר.
 ניצפות: בינונית/גבוהה.
 תיצפות: גבוהה.

תאור הממצאים:

שרידי מבנה נרחב (43*32 מ' בקרוב). המבנה השתייך לבית חווה מבוצר המתוארך לתקופה הצלבנית. הקיר המזרחי השתמר לגובה של כ-3 מ'. חלק מהמבנה קורה בתקרות קמורות. מדרום למבנה מתחם בנוי, וממערב – ספלולים חצובים וקבר פיר שדוד. מצפון – בור מים חצוב. בסביבת החורבה אותרו מערות קבורה: במרחק 40 מ' מצפון לחורבה, 170 מ' מדרום מזרח לחורבה ו-170 מ' מדרום מערב לחורבה. במורדות הצפוני והמזרחי נתגלו שלוש מערות קבורה וכן מתקנים ששימשו ככל הנראה כמקוואות טהרה. יש המזהים באתר את תל ארזא היהודית (משנה יבמות ט"ז, ז).

חר' בית ארזה

תקופות: הלניסטית, רומית, ערבית.

רמת השתמרות: בינונית/טובה.

ממצא מיוחד:

פוטנציאל לחפירה עתידית: 1, 2, 3, 4, 5

מידע נוסף:

יחס אתר-סביבה:

האתר משתרע על פני שטח פתוח נרחב בין שתי 'זרועות' של שכונת גילה, ומשתפל לכיוון ערוץ נחל רפאים. בחלקו הדרומי נעשו הכנות לבניית בתי מגורים, הכנות שלא נתממשו. באתר טראסות וצמחיה עשירה והוא בעל חשיבות רבה לא רק מהבחינה הארכיאולוגית אלא גם מבחינת שימור הנוף.

נגישות: בינונית. ניתן להגיע ברכב עד סמוך לאתר (רח' צביה ויצחק) ומשם ברגל. להוציא דרך עפר בחלקו הדרומי של האתר, לא הוסדרו באתר שבילי הליכה.

שימור:

מצב השתמרות: בינוני/גרוע. באתר לא בוצעו עבודות שימור. ניכרת בעיית חוסר יציבות בשרידי הקירות. צמחייה פוגעת בחלק ניכר מהשרידים באתר, ומסתירה אותם.

טכנולוגיות: בניית גזית וגויל.

מסקנות:

האתר בעל ערך כדוגמה לנוף חקלאי-מסורתי ששרד.

1. קיימת חשיבות רבה בשמירה על המדרגות החקלאיות, שרידי המבנים ושאר המאפיינים של אזור זה מפני פיתוח והרס הנוף. סמוך לשרידים מתוכנן להיבנות בית ספר. יש לשלב את הממצא באופן רגיש ונכון בבנייה המתוכננת.

2. קיים פוטנציאל לפיתוח האתר כך שיתאים לפעילות שכונתית בשטח הפתוח. זאת בשיתוף עם גורמים קהילתיים/עירוניים או גורמים חיצוניים (החברה להגנת הטבע ועוד).

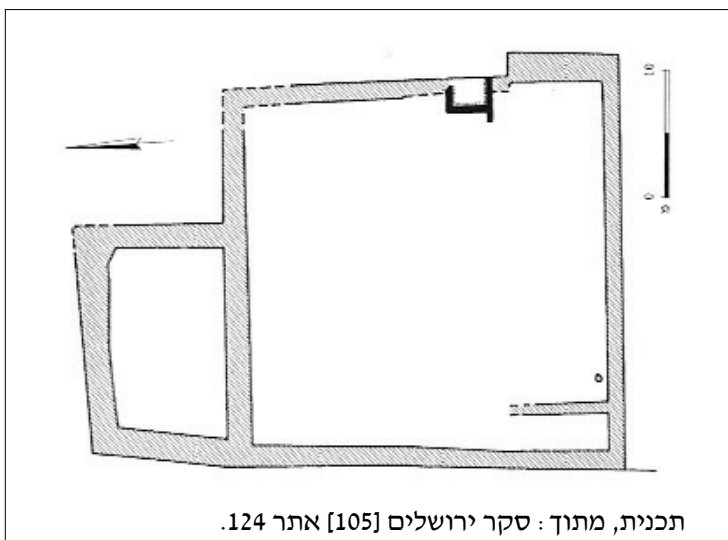
3. יש לבצע עבודות שימור באתר, בשרידי החורבה ובשאר המכלולים, ולדאוג לתחזוקה שותפת באתר.

היחס לאתרים נוספים בסביבה הקרובה:

האתר נמצא בקרבת האתרים: גילה (105), גילה - גת (106), גילה - קולומבריום (107).

יתכנות תיירותית: בינונית/גבוהה, ברמה שכונתית, ורק לאחר פיתוח והסדרת האתר.

☐	ערך ארכיאולוגי מיוחד
☐	ערך היסטורי
☐	ערך דתי-תרבותי
☐	ערך אדריכלי/טכני
☒	מייצג תקופה
☒	ערך נופי
☐	נדירות
☒	רמת השתמרות
☐	מקבץ
☒	פגיעות

תכנית, מתוך: סקר ירושלים [105] אתר 124.

ביבליוגרפיה:

סקר ירושלים [105] אתר 124 וביבליוגרפיה שם.
ועדה לקביעת גני עתיקות בי-ם עמ' 52 אתר 32.

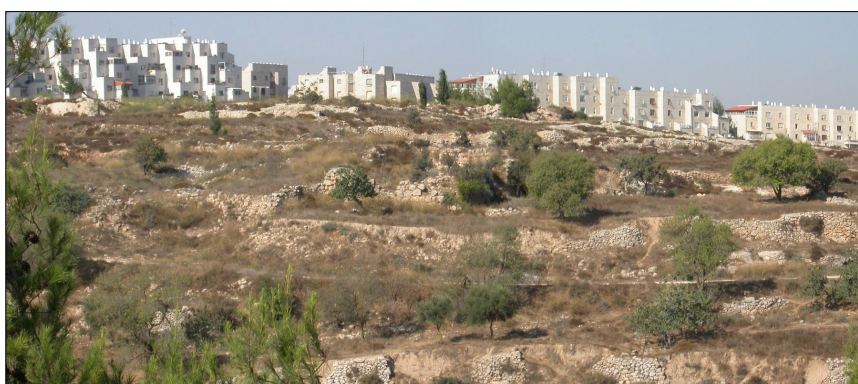
ממלא הנתונים:
שחר פוני - אדריכל
יוחנן (גיון) זליגמן - ארכיאולוג
תאריך עדכון: סתיו 2002

שרידי טראסות

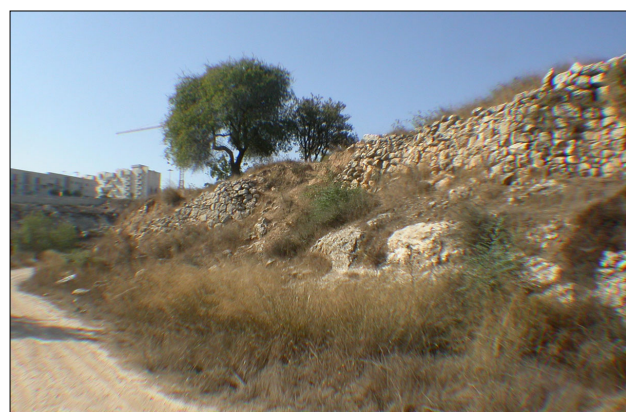
בניית גויל

"נוף מסורתי": טראסות, מתקנים חקלאיים.

אבנים מסותתות למחצה

שרידי טראסות

שרידי מבנה

מבנה קמרונות

אבנים מהוקצעות